

Slovenské národné múzeum – Múzeum slovenskej dediny v Martine

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
MÚZEUM

Slovenské národné múzeum v projekte „Pri ceste na dedine“ – v rytme práce dávnych priemyselných závodov a remeselných dielni

Slovenské národné múzeum ako štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky je vrcholnou zbierkotvornou, vedecko-výskumnou, metodickou a kultúrno-vzdelávacou inštitúciou s celoštátnou pôsobnosťou. Vykonáva základné odborné činnosti, medzi ktoré patrí budovanie zbierkových fondov, ich odborná evidencia, ochrana, vedecko-výskumná a prezentačná činnosť prostredníctvom stálych expozícií a výstav a realizáciou ďalších foriem múzejnej komunikácie. V správe Slovenského národného múzea sú aj stovky objektov vrátane národných kultúrnych pamiatok.

Jednou z organizačných zložiek Slovenského národného múzea je Slovenské národné múzeum v Martine (ďalej SNM v Martine), ktoré patrí k najväčším a najstarším. SNM v Martine buduje od druhej polovice 60. rokov 20. storočia Múzeum slovenskej dediny, v ktorom sa realizujú jednotlivé aktivity aktuálneho projektu. Múzeum slovenskej dediny je najväčšou národopisnou expozíciou v prírode na Slovensku, ktorá podáva obraz tradičnej stavebnej kultúry a spôsobu života severozápadného

Slovenska v období druhej polovice 19. a prvej polovice 20. storočia. V expozičnom areáli múzea je na ploche 15,5 ha nateraz sústredených 150 obytných, hospodárskych, technických, spoločenských a sakrálnych stavieb z regiónov Kysuce – Podjavorníky, Orava, Turiec a Liptov.

Hlavným cieľom projektu je ochrana hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva regiónov poľsko-slovenského pohraničia prostredníctvom rekonštrukcií remeselných a výrobných objektov, ich vybavením a šírenie znalostí o tejto problematike. V Múzeu slovenskej dediny sa budú realizovať kompletne výmeny šindľových a slamených strešných krytín na desiatich objektoch expozičného regiónu Orava, pričom následne v nich budú realizované expozície niektorých tradičných oravských výrob a remesiel – spracovania dreva, spracovania ľanu, rezbárstva a včelárstva. V jednom z opravených objektov bude sprístupnená nová expozícia múzea, ktorá bude prezentovať zvonkárstvo v obci Zázrivá s predstavením technologického postupu výroby plechových zvoncov z 1. polovice 20. storočia.

Vo fáze prípravy je edukačná brožúra „Cesta oravskými remeslami“, v ktorej budú predstavené niektoré tradičné oravské remeslá. Tento materiál bude slúžiť aj ako sprievodca po vyššie spomínaných novovzniknutých expozíciách. V súčasnosti sa realizuje nákup drevených stánkov určených pre ľudovo-umeleckých výrobcov na prezentáciu tradičnej remeselnej výroby v areáli múzea.

Počas mesiacov jún – september sa uskutoční prezentačno-edukačný program „Cesta ľanového semienka“, v rámci ktorého budú remeselníci z Oravy prezentovať ukážky prác súvisiacich so spracovaním ľanu. Demonštrátori predvedú trepanie, česanie a pradenie ľanu, prípravu osnovy na tkanie (snovanie nití a navliekanie do nitelnic a brda), tkanie plátna na tkáčskom stave, ale aj lisovanie ľanového oleja. Súčasťou budú aj ukážky predtkáčskych techník – zhotovenie tkanice na kartičkách, doštičke, ako aj tkanie na stolových krosnách. Návštevníci si budú môcť jednotlivé práce aj vyskúšať a

výrobok – napríklad utkaný koberček či tkanicu – si odniesť ako ukážku svojej šikovnosti. K tomuto programu bude pre návštevníkov pripravená aj edukačná brožúra.

Súčasťou projektových aktivít bude aj príprava dvoch aktivizovaných programových podujatí Národopisného roka spojených s prezentáciou a ukážkami vybraných tradičných oravských remesiel. Dňa 22. 7. 2018 bude múzeum dejiskom „Oravskej nedele“ zameranej na tradičnú kultúru, folklór, zvyky a ľudovo-umeleckú výrobu regiónu Orava. O tri týždne neskôr, 12. 8. 2018 sa bude v Múzeu slovenskej dediny konať podujatie „Ľanová nedeľa“, ktorá návštevníkom priblíži technologický proces spracovania ľanu a jeho uplatnenie v ľudovom odeve a textile.

V rámci publicity SNM v Martine doteraz informovalo o projekte na svojich webových stránkach a prostredníctvom krátkej správy v regionálnych novinách. Zároveň bola v areáli vyvesená tabuľa so základnými informáciami o projekte. Propagácia projektu bude aj naďalej zabezpečovaná v požadovanej forme prostredníctvom plagátov a správ v elektronických a printových médiách. Všetky informačné a propagačné materiály, dokumenty a vybavenie budú označené v súlade s požiadavkami publicity programu.

Aktivity SNM v Martine v rámci projektu „Pri ceste na dedine“ – v rytme práce dávnych priemyselných závodov a remeselných dielni napĺňajú hlavný cieľ: prispejú k zlepšeniu stavu vybraných objektov v expozičnom regióne Orava Múzea slovenskej dediny, zachovaniu a využitiu zbierkového fondu tradičnej ľudovej architektúry aj pre ďalšie generácie návštevníkov, zároveň rozšíria počet expozícií, obohatia prezentačnú a programovú náplň múzea a tým prispejú k zatraktívneniu kultúrno-výchovnej činnosti múzea.